Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na miesiąc wrzesień 1924 r. na poczcie: **96 groszy** wekspedycji: **90 groszy** — Ogłoszenia: za miejsce jedno-łamowe jeden milim. w wyż **5** grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

Rok VI | **Września, sobota, dnia 27 września 1924 r.** | **№ 114**

To - o czem się nawet myśleć nie chce

Z trzech zasadniczych postulatów, które stanowią temat dla obrad Ligi Narodów w Genewie, dwa należą już, jak się zdaje, do krainy nierealnych wyobrażeń.

Kwestja gwarancji, czyli wzajemna pomoc państw na wypadek wojennej akcji jednego z nich okazała się dezyderatem pozbawionym możności wprowadzenia go w życie. Kwestja rozbrojenia doznała porażki szczególniej ze strony Anglji i Mac Donalda — a na jej miejscu wysunięty został arbitraż.

Ten też arbitraż zajmuje obecnie umysły i oglądany jest uważnie ze wszystkich stron przez wszystkich uczestników obrad, podczas gdy narody i społeczeństwa niemniej mają powodów do bacznego śledzenia losów tego ostatniego punktu genewskich porozumień.

Wszakże pozostaje on wścisłej łączności z nie - rozbrajaniem się mocarstw wielkich; wszakże skazuje na rolę bierną państwa mniejsze, a przedewszystkiem słabsze, którym chciano rozbrojenie narzucić.

Dzisiaj może już zbytecznem jest przypominanie faktów takich, jak ów, przez Paderewskiego doskonale uchwycony swego czasu: że to właśnie wielka Brytanja nie potrzebuje „bić się z morzem" na swojej granicy — albo tamten gdy to Anglja zmniejszenia swej floty odmówiła — mogą one przecież posłużyć do uprzytomnienia sobie, czem ewentualnie stałby się „arbitraż" w pojęciu pacyfistów-wyspiarzy, nader bezwzględnie dążących do tego, by Anglji zapewnić niesporne panowanie i na morzu i na lądzie....

Obecnie dwie są kwestje o bardzo niepokojących pozorach, gdy się na nie patrzy od polskiej strony — i oświetla właśnie smugę tej politycznej wyrazistości, jaka pada na nie od bronionego przez Mac Donalda arbitrażu.

Nazwijmy je po imieniu: Górny Śląsk i Małopolska Wschodnia — i zacznijmy od tej drugiej.

Znana enuncjacja Lloyd George'a w angielskiem popularnem piśmie „Daile Chronikle" brzmiała:

„Polska przemocą zatrzymuje przy sobie prowincję, której jedna trzecia ludności jest polską, pozostała zaś sympatyzuje z Sowietami, ciążąc do Ukrainy Sowieckiej. Gdy pewnego dnia wybuchnie powstanie chłopów galicyjskich, takie jakie przed kilku laty mieliśmy w Irlandji — to czy Sowiety będą się przyglądały z założonemi rękoma, gdy powstanie będzie tłumione?"

Zawiera ona dużą pomyłkę: sowiety działaczy ukraińskich nie znoszą; ale sowiety chcą Galicji wschodniej, jako wynagrodzenia za pakt rosyjsko-angielski, i sowiety mogą znaleść gotowych sojuszników w Niemczech, którym znów zależy na wzniecaniu zamętu w Polsce i na budzeniu sztucznego niezadowolenia, by przy tej sposobności znaleźli możliwość odebrania korytarza gdańskiego i polskiego Śląska.

A Śląsk, polski Śląsk? To jest właśnie taki problem, o jakim się nikomu nawet myśleć nie chce.

Bowiem już padło słowo: rewizja traktatu wersalskiego; bowiem jeszcze pokutują echa mowy Mac Donalda o popełnionym w rozdziale Śląska „błędzie" mimo, że ją tuszowano na wszelki sposób. — Bowiem: życie w bolesny sposób idzie w tej chwili przeciwko polskiemu interesowi.

Musimy być bardzo stanowczymi wszędzie tam, gdzie w grę wchodzi stałość i nienaruszalność naszych granic. Musimy być bardzo czujni, i ci co u góry, i ci co u dołu, orjentować się na terenie postanowień międzynarodowych, abyśmy nie przeoczyli niczego i nie ulegli niczemu, coby nieobliczalne za sobą pociągnąć mogło straty.

Premjer Grabski jest umysłowością wielostronną; jednakże polityka zagraniczna; to pole raczej jej dalsze; tem ważniejsza rola ministra spraw zagranicznych i rola prasy, obowiązanej do sygnalizowania wszelkiego niebezpieczeństwa.

Tem żywszego, jeśli dotyczy kwestji równej ważnością polskiemu być albo nie być.

„Postęp".

Składki i pokwitowania

* W miejsce przybycia na zabawę akademicką: pp. St. Golczowie 10 zł, Czapscy Bardo 30 zł, Ziołeccy 10 zł, W. K. 10 zł, Inz. Braunschmidt 10 zł.

Ludendorff w Polsce.

W nocy z 4 na 5 września — jak się dopiero dziś dowiadujemy — przejeżdżał w zamkniętym wagonie pociągu tranzytowego przez Jabłonowo, Toruń, Bydgoszcz, Nakło i Miasteczko — Ludendorff.

Powracając z uroczystości tannenbergskich wsiadł Ludendorff na stacji w Iławie (Deutsch-Eylau) do berlińskiego nocnego pociągu pospiesz. Na stacji pogranicznej niemieckiej zgromadziły się tysiączne tłumy z starym konserwatystą pruskim, szambelanym von Oldenburgiem z Januszewa na czele; zjawiły się różne organizacje bojowe, jak Stahlhelm, Wehrwolf, Jungdeutscher Orden, wszechniemcy, wojacy, partja „Wolności" a nawet straży pożarnej i przedstawicieli władz nie brakło.

Pożegnanie Ludendorffa było niesłychaną demonstracją skierowaną przeciwko Polsce.

Krótko przed odjazdem pociągu zaczęto śpiewać hymn „Deutschland über alles" i wznosić jakieś okrzyki, a za kilka minut Ludendorff w cywilu znalazł się już w Jamielniku — na ziemi polskiej.

Wychodzący w Iławie „Westpreussisches Tageblatt" podaje z tego powodu następujące smutne refleksje:

„Któż odgadnie myśli, które przenikały człowieka wielkiego myśliciela-wodza, kiedy przejeżdżał przez stare niemieckie ziemie, będące teraz słowiańskiemi? Piękny niemiecki kraj, którego bronił swym mieczem, a który przez nikczemność i zdradę (!!!) stał się polskim! Któż bardziej się nie musiał smucić, jak On, widząc z mroków nocy wyłaniający się Toruń i Bydgoszcz, nieme świadki kilkuwiekowej niemieckiej kultury? Dla niego (Ludendorffa) jak i dla nas pozostanie odtąd tylko ta jedna myśl: pracować usilnie dla tej godziny, w której ta ziemia znowu powróci na łono ojczyzny niemieckiej (!!) a zmazaną zostanie wszystka hańba i wina, którą nasz naród siebie obarczył... I będzie nam wtedy Ludendorff znowu wodzem, wodzem w walce i znojnym boju o potęgę i przyszłość Niemiec"..

Dobrze o tem wiedzieć! —

Wybory na Śląsku Opolskim

Katowice, 22. 9. Uzupełniające wybory do parlamentu niemieckiego na Śląsku Opolskim, jakie się odbyły 21. bm. dały następujące ostateczne wyniki. Polacy uzyskali 35.839 głosów (przy wyborach w maju 48.364 głosów), komuniści 75.917 (w maju 125.408), partja demokratyczna 7.811 (w maju 11.846), partja socjal-dem. 19.229 (w maju 24 795), niem. partja wolnościowa 11.836 (w maju 17.543), niem. partja lud. 11.683 (w maju 17 768), partja centrum 197.683 (w maju 192.170), niem. partja nacjonalistów lud. 81.002 (w maju 101.333). Polacy nie uzyskali żadnego mandatu. Ogółem oddano 445.026 głosów. Wybranych jest 6 kandydatów partji centrum, 1 kandydat partji niem.-nacj. i 1 komunista.

Pomysły hajdamackie.

Warszawa 23. 9. W kuluarach parlamentarnych kursują pogłoski, jakoby radykalny klub ukraiński propagował wśród mniejszości narodowych myśl sabotażu władz ustawodawczych. Ukraińcy mieliby złożyć w Sejmie „Zajawę" (oświadczenie) i ostentacyjnie wystąpić z parlamentu. Radykali ukraińcy zwrócili się do klubu białoruskiego o poparcie w tej machinacji.

Prowokacyjne oświadczenie Galwanauskasa

Kowno, 22. 9. Przewodniczący delegacji litewskiej w Lidze Narodów Galwanauskas udzielił wywiadu korespondentowi rosyjskiego dziennika „Siegodnia." Galwanauskas między innemi powiedział:

„Nie uważam naszego sporu z Polską za ukończony przez jednostronne postanowienie konferencji ambasadorów, które dla nas nie posiada żadnej mocy prawnej. Nie widzimy innego wyjścia z sytuacji, jak oddanie całego sporu do rozstrzygnięcia trybunałowi haskiemu Zgadzamy się poddać się decyzji Trybunału i wielokrotnie już proponowaliśmy przenieść spór do tego bozstronnego sądu międzynarodowego.

Dopóki konflikt nasz z Polską o Wileńszczyznę nie zostanie rozwiązany, tak jak tego wymaga sprawiedliwość, stosunki nasze z Polską nie mogą być normalne. Nie utrzymujemy z Polską ani konsularnych ani dyplomatycznych stosunków, co powoduje wielkie trudności w dziedzinie handlowej. Zrozumiałem jest, że nie będziemy czynili żadnych przeszkód dla spławu drzewa z lasów polskich po Niemnie ani też nie będziemy stawiać przeszkody stosunkom handlowym Polski z Kłajpedą, jednak samo przez się się rozumie, że wobec braku stosunków konsularnych sytuacja polskich kupców będzie bardziej trudna, niż sytuacja kupców innych krajów."

Mapa Europy nienaruszalna

Warszawa, 23. 9. Pos. Stroński telegrafuje do „Rzeczypospolitej" z Genewy o projekcie komitetu redakcyjnego komisji rozbrojeniowej obecnej sesji Ligi Narodów wspomina, że w ustępie dotyczącym kwestji mogących być poddanych arbitrażowi uchwalono: „W żadnym razie nie mogą być poddane do ponownego załatwienia spory zalecane poprzednio Radzie Ligi Narodów do rozstrzygnięcia." Do takich sporów poprzednio „zalecanych" należy wyznaczenie granicy na Górnym Śląsku i podział pasa delimitacyjnego między Polską a Litwą, tudzież wszystkie postanowienia zawartych traktatów pokojowych. Na mocy tego postanowienia obecną mapę Europy uznano za nienaruszalną.

KRONIKA

Września, dnia 26-go września 1924
Kalendarz rzymsko-katolicki:
dziś: Cypr. i Just., jutro: Kozmy i D.

* **Podwyżka taryfy.** Z dniem 1 października rb. podwyższa się taryfę towarową o 25% a wyjątkową o 100%. Podwyższający wyżej wspomniane taryfy, wyrównują się takowe do czasów normalnych.

Dyrekcja
Wrzesińskiej Kolejki Powiatowej.

* **Jarmark na rzecz Czerwonego Krzyża** odbędzie się w niedzielę, dnia 5 października. Początek w południe po sumie na rynku wrzesińskim a w razie niepogody w hali ćwiczebnej 68 pp. w koszarach. Niechaj każdy przez zakupno na jarmarku przyczyni się do osiągnięcia celu jarmarku.

* **Kasa Skarbowa we Wrześni wymienia obligacje pożyczek państwowych 1920 roku** tak długo jak i krótko terminowe oraz obligacje pożyczki premjowej (miljonowki) na obligacje złotowej pożyczki konwersyjnej. Wymiana następuje w stosunku 1000 mk. pożyczki krótko i długo-terminowej złotych 10 — a miljonówka złotych 2. — Czas wymiany trwa do 31 grudnia rb. Formularze odnośne wydaje bezpłatnie Kasa Skarbowa we Wrześni.

Z Rady miejskiej. W ubiegły poniedziałek zagaił przewodniczący p. Smodlibowski zwykłe zebranie Rady miejskiej. Przed rozpoczęciem porządku obrad wyraził p. Rektor Gawęcki w serdecznych słowach podziękowanie zebranym za złożone życzenia w dniu swego 25-letn. jubileuszu. Pod literą 1 i 2 obrad zapada uchwała dotycząca zamknięcia kasowego za rok 22 i przyjęła do wiadomości o odbytej rewizji kasy. Z sprawozdania dotyczącego parku miejskiego wynika, że w najbliższym już czasie przystąpi miasto do urzeczywistnienia planu. Wymarzone miejsce, trójkąt od mostu kolejowego do mostu w ul. dworcowej brzegiem wrześnicy i wzdłuż ulicy i toru kolejowego do figury. Grunt zakupiło miasto na bardzo dogodnych warunkach od p. hr. Mycielskiego i częściowo od dozoru kościelnego. Przestrzeń terenu wynosi 14 mórg. W parku uzyska miasto upragnione miejsce przechadzek i rozrywki. Zaproponowaną zmianę statutu dotyczącą czyszczenia chodników rada wzbrania się przyjąć poparta piśmiennym wnioskiem towarzystwa właścicieli domów. Wobec tego Magistrat wniosek cofa. Na stypendjum akademickie uchwala Rada 375 zł otrzymując prawo proponowania kandydata do stypendjum, również przynznano Macierzy szkolnej w Gdańsku zł 50. Powzięto do wiadomości o przyjęciu warunków miasta Wrześni przez Min. Oświaty w sprawie żeńskiej szkoły wydziałowej i jej pozostawienia. Przewidzianą nadwyżkę budżetową z dochodów targowych, przeniesiono na pokrycie budowy ulic. P. burmistrz daje krótkie sprawozdanie z odbytego zjazdu w sprawie budowy kanału Warta — Gopło — Wisła z którego wynika, że połączenie to wodne uskutecznione zostanie od końca starem kanałem. Plan pierwotny kanału przez Wrześnię jako dłuższy i kosztowniejszy upadł. Po uchwaleniu zakupu płaszczy zimowych dla stróżów nocnych przystąpiono do omówienia sprawy figury Matki Boskiej proponowanej w rynku, w miejsce zniesionej figury św. Wawrzyńca. Zdania były podzielone, dyskusja toczyła się wokoło kwestji czy uczucia religijne nie ucierpiałyby przez postawienie figury otoczonej wrzawą i wyzwiskami handlujących rzesz ludzkich, w dniach targowych i jarmacznych. — Bardzo sympatyczną myśl podniósł jeden z mówców, aby proponowaną figurę M. B. ustawić na nowym placu przed szkołą powszechną, a rynek pozostawić dla pomnika świeckiego, gdyby się w przyszłości fundator takiego znalazł. Strony za i przeciw postawienia pomnika M. B. w rynku, walczyły udowadniając swe stanowisko. Decyzję odsunięto w przyszłość chcąc odczekać zdania reprezentacji parafjalnej w tej sprawie. W wolnych głosach poruszono sprawę nadmiernego obciążenia obywatelstwa podatkami, przy równoczesnem braku gotówki i zastoju ekonomicznego, prosząc Magistrat aby przez zaciągnięcie długoterminowych pożyczek starał się pokrywać koszta inwestycyjne miasta, — rozkładając w ten sposób spłatę na drobne raty na przeciąg kilkuletni.

* **Sprawa postawienia figury Matki Boskiej w rynku** wywołała, jak widzimy w sprawozdaniu z Rady miejskiej podzielone zdania. — Ludzie na wskroś religijni ale patrzący trzeźwo i postępowo w przyszłość wysunęli myśl wzniesienia pomnika takiego w jak najpiękniejszej formie ale i w stosownem otoczeniu klombów i krzewów na nowo powstającym placu naprzeciw szkoły powszechnej (stare targowisko) a pozostawienie rynku handlowi i wrzawie miejskiej; druga strona opiera się na tradycji, twierdząc, że co nienaraziło od setek lat, powinno odnowione pozostać nielicząc się z prądem czasu w nowych zupełnie warunkach. Wobec różnych zapatrywań i zdań na ten temat **otwiera redakcja Orędownika łamy pisma dla zwięzłych artykułów na ten temat,** chcąc wybadać społeczeństwo miejscowe (parafią) za którą myślą stanie większość. W ten sposób ułatwi się korporacjom miejskim decyzję w tej trudnej sprawie. Po przeczytaniu artykułów za i przeciw projektowi i przedyskutowaniu zagadnienia, będziemy mogli przystąpić do głosowania ogólnego (plebiscytu).

* **Zbliża się 5 październik,** dzień Czerw. Krzyża, oczekiwany ogólnie z wielką ciekawością z powodu zapowiedzi niezwykłych atrakcyj i niespodzianek. Prace przygotowawcze w pełnym toku, ażeby całość wypadła jak najlepiej, a przedewszystkiem, by zapewnić Towarzystwu jak najwięcej zbiorów. Przyczynić się do tego powinien każdy Polak-potrjota, któremu stać na to. W tych dniach wyruszy cały szereg kursorek, których zadaniem i dobrowolnym, z prawdziwem poświęceniem na siebie wziętym obowiązkiem, zbierać datki w gotówce i naturaljach, celem zaopatrzenia bufetów, loterji fantowej itp. itp. Niechaj panie te nie natrafiają na trudności, niechaj nie doznają przykrości odmownej odpowiedzi, lecz niechaj plon ich będzie obfity na cele wniosłe Czerwonego Krzyża.

— **Winnogóra.** W zeszłą niedzielę odbyło się w tut. szkole zebranie Tow. Młodzieży męskiej, na które się przeszło 40 członków stawiło. Posiedzenie zagaił ks. patron Kwiatkowski. Następnie przeczytał sekretarz protokół z ostatniego zebrania. Nastąpił teraz wykład ks. patrona na temat: Wojsko polskie w dawnej, a dzisiejszej Polsce. Referat wygłoszony wszystkich słuchaczy zainteresował. Referent trafił w swoim popularnym i rzeczowym wykładzie słuchaczom do serca, temwięcej że był on na czasie, albowiem właśnie niejeden ze słuchaczy zostanie w niezadługim czasie do wojska powołany. Następnie zabrał głos p. Mikołajewski, który w żywych słowach przedstawił dawniejsze nasze wojsko. W końcu wzniósł trzykrotny okrzyk na wojsko polskie i Najjaśniejszą Rzeczpospolitą. W dalszym ciągu zebrania omówiono założenie towarzystwa śpiewu we Winnogórze. Na razie zapisało się 30 członków. Ćwiczenia odbywać się mają w każdy wtorek o godzinie 8 wieczorem na sali domu katolickiego. Założono też książkę dla kontroli, ażeby wiedzieć który członkowie regularnie, a którzy nieregularnie na zebrania przychodzą. Na tem zebranie zakończono. Teraz nastąpiły różne ćwiczenia i gry na placu gimnastycznem przed szkołą. Bawiono się ochoczo i wszyscy zadowoleni z wesołą miną wrócili do domu.

Z życia towarzystw

** W niedzielę, dnia 28 urządza Bractwo Strzeleckie strzelanie jesienne. Zbiórka o godz. 12,15 przed lokalem p. Trąpczyńskiej. Wieczorem skromna zabawa na sali p. Knechtla w ściśle zamkniętem Kółku początek o godz. 8.30 Zarząd.

** Gotów! Zebranie Stow. Młodzieży odbędzie się w sobotę 27 bm. wiecz. o godz. 7,45 w salce parafjalnej. O liczny udział druhów prosi.

Zarząd.

Za okazane dowody przyjaźni i współczucia z powodu zgonu córki naszej

śp. Stefy Dębickiej

składamy pp. Gronu profesorskiemu, koleżankom i kolegom miejscowego Gimnazjum oraz znajomym na tej drodze serdeczne

„Bóg zapłać!“

Władysławowie Liskowiakowie.

Września, dnia 26. 9. 24.

Ogłoszenie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że wnioski o udzielenie patentu na handel domokrążny na r. 1925 należy wnosić najpóźniej do 10 października 1924 r. (ratusz pokój 12).

Września, dnia 25 września 1924 r.

Urząd Policyjny.

z pol. Piskorski, sekr. miejski.

Wróciłem z urlopu!

Opieliński,

adwokat i notarjusz.

Zastępców węglowych

w każdej miejscowości do sprzedaży węgla wagonowo wprost konsumentom poszukuje

Bona i Ska, Mikołów, Polski Śląsk

Mydła tealetowe

sztuka po 15 groszy poleca

St. Galas

naprzeciw poczty.

Poważne Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia i kradzieży z włamaniem poszukuje

zdolnych ajentów

miejscowych i głównych ajentów na większe okręgi. Wysoka prowizja. Zgłoszenia do **PAR,** w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 8 **pod 39.119.**

Gertruda Unrath, Września

ulica Warszawska 9 III.

Przyjmę od 1 października b. r. jeszcze kilka panienek w naukę robótek haftowych.

Superfosfat

oraz inne sztuczne nawozy oddaję ze składu po cenach bardzo przystępnych - - - - - - - -

K u p u j ę

wszelkie ziemiopłody po cenach dziennych za gotówkę - - - - - - - -

Wymieniam

zboża na mąkę i ospę oraz dostarczam mąkę z mego młyna w Kaczanowie - - - - -

J. M. Nowacki

Oddział Września - - -

- - - - Warszawska 15.

Lepszy pokój

umeblowany od 1. października

do wynajęcia

Zgłoszenia upr. się do Administracji

Z dniem

ogłoszenia unieważnia się zagubioną książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną.

Wincenty Wesołowski

Siatki

z najlepszego włosu 25 gr sztuka poleca

St. Galas

naprzeciw poczty.

Jak Pan to zrobił?

że swe zęby tak prędko wypielęgnował?

Posłano mnie do

Centralnej Drogerji

Z. Wolskiego

we Wrześni przy rynku

gdzie dostałem za 50 groszy tubę pasty do zębów, która tak skutecznie czyściła. —

Woda do ust 1,20 zł
Szczotka do zębów 0,35 „
Perfum but. 0,50 „
Mydło duży kaw. 0,50 „
Mydło karton 3 szt. 2,— „
Mydło do golenia
amerykańskie 0,75 „
pałeczka 0,55 „

Woda kolońska

Joh. Maria Farina

duża butla 1,60 zł

Rozkład jazdy Wrzes. Kolejki Powiat.

Września—Borzykowo. Ważny od 1-go października 1924 r.

Km.	Stacje	Pociąg № 2	Pociąg № 4	Stacje	Pociąg № 1	Pociąg № 3
—	Września G. D.	10^{00}	16^{15}	Borzykowo II.	5^{50}	12^{00}
1,4	Zawodzie	10^{05}	16^{20}	Borzykowo I.	5^{56}	12^{06}
4,2	Kaczanowo	10^{17}	16^{32}	Kołaczkowo	6^{03}	12^{13}
6,4	Nadarzyce	10^{24}	16^{39}	Zydowo	6^{35}	12^{25}
8,1	Neryngowo	10^{31}	16^{46}	Sokolniki	6^{39}	12^{29}
9,1	Janowo	10^{35}	16^{50}	Zieliniec	6^{45}	12^{35}
11,0	Zieliniec	10^{40}	17^{00}	Janowo	6^{55}	12^{45}
13,1	Sokolniki	10^{50}	17^{06}	Neryngowo	6^{59}	12^{49}
14,1	Zydowo	10^{56}	17^{11}	Nadarzyce	7^{06}	12^{56}
16,7	Kołaczkowo	11^{07}	17^{42}	Kaczanowo	7^{13}	13^{03}
18,6	Borzykowo I.	11^{14}	17^{49}	Zawodzie	7^{25}	13^{15}
19,7	Borzykowo II.	11^{20}	17^{55}	Września G. D.	7^{30}	13^{20}

Wielki wybór!!

Polecam po zniżonych cenach gotowe

Trumny, Meble

Kazimierz Kaliszewski,

Września, ulica Warszawska № 32

Telefon 455

Proszę zważać na wystawne okna!

K. Chełmikowska

Września

Poznańska 32 - - - - - - - Telefon 372

poleca na sezon jesienno-zimowy:

Płaszcze zimowe gotowe zamszowe i flauszowe. Materjały na płaszcze jesienne i zimowe jak flausze, zamsze, sukna, plusze i aksamity krajowe i zagraniczne. Materjały na suknie, gabardyny, gopeliny, szewioty itd. Jedwabie na suknie. Płótna pościelowe, fartuchowe i inlety. Firany różnego rodzaju. Bieliznę damską. Parasole, rękawiczki, pończochy, hafty itd. itd. itd. itd. itd.

Specjalność:

Sweatry wełniane damskie i dziecięce stale na składzie. - - - - - Wielki wybór!

Ceny bardzo przystępne. - Usługa rzetelna.

Miłosławskie Fabryki Skór

i wyrobów skórzanych - Tow. Akcyjne - w Miłosławiu poleca po cenach bezkonkurencyjnych:

pasy zapędowe - - obuwie robocze

uprzęże wyjazdowe, uprzęże robocze.

Przyjmuje się wszelkie gatunki skór do garbowania. Zakup skór surowych wszelkiego rodzaju. - - - - - - - -

---

Abonujcie Orędownik Wrzes.

Ogłoszenia tej szerokości kosztują jednorazowo:

2,5 cm. wysoko	2,50 zł.
3 „ „	3,— „
4 „ „	4,— „
5 „ „	5,— „

itd.

Przy 3 razach 10 proc. rabatu.

Odbiór buraków

rozpoczynamy

w poniedziałek, 29 września rb.

Cukrownia w Gnieźnie

Grabski, Jescheck i Ska.

Loczki dla Pań

począwszy od 1 zł poleca

St. Galas

naprzeciw poczty.

Kartoflarka

— w dobrym stanie — na sprzedaż.

Kolański, Strzałkowo.

Wizytówki

wykonuje gustownie i szybko Drukarnia „Orędownika“

Szanownej Klienteli i sympatykom podajemy niniejszem do wiadomości, że z dniem 1. 10.

otwieramy filję V.

w Witkowie przy ulicy Poznańskiej 15

dla udogodnienia odbiorcom mieszkającym w tamtej okolicy

„Zgoda“ Sp. Spoż. z ogr. odp. **Września**

Majętność Gutowo Małe

powiat Wrzesiński

daje liście od buraków cukr.

za wybraną morgę buraków cukr. obciętych, zniesionych na mogiły, okrytych liśćmi i ziemią

Wybierka rozpocznie się dnia 1 października b. r.

Z A R Z Ą D

Uczeń

może się zgłosić

St. Ratajczak,

mistrz lakierniczy.

Zamówienia na

STEMPLE

każdego rodzaju przyjmuje

A. Prądzyński, Września.

Z dniem 15go września

uruchomiłem młyn

kupując wszelkie

zboża

c h l e b o w e

i płacę najwyższe ceny dzienne w dniu dostawy

Uskuteczniam także zamianę zbóż na mąkę i ospę dla wygody moich P. T. Klientów także w mem oddziale we Wrześni, Warszawska 15

J. M. Nowacki

Młyn Parowy, Kaczanowo

Trucizną

na szczury poleca

W. Zychowicz, Drogerja, Strzałkowo.

Obelgę

rzuconą na p Marję Łuczakównę z Miłosławia cofam i ją przepraszam

M. Wojciechowski.

Ogłoszenia tej szerokości kosztują jednorazowo:

2.5 cm. wysoko	1,25 zł.
3 „ „	1,50 „
4 „ „	2,— „
5 „ „	2,50 „

Przy 3 razach 10 proc rabatu.

Chłopiec

uczciwy

może się zgłosić

do roznoszenia towarów przy pociągach.

Restauracja Dworcowa

Skowroński.

Panie!

Do mycia głowy przyjm. się przez cały dzień 1 zł

St. Galas

naprzeciw poczty.